
Dnro 278/2009

197 § LAAJAKAISTA KAIKILLE 2015 -HANKKEEN TOINEN VÄLIARVIOINTI

Kunnanhallitus 15.8.2011 (§ 249):

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää 29.6.2011 kuntaan saapuneella kirjeellä kuntien lausuntoa haja-asutusalueiden "Laajakaista 2015" -hankkeesta. Hanke on edennyt valmistelusta toteutusvaiheeseen ja nyt lausuntopyyntöjen avulla suoritetaan hankkeen väliarviointi.

"Laajakaista 2015" -hanke käynnistyi hallituksen periaatepäätöksellä joulukuussa 2008. Hankkeen tavoitteena on nopeiden laajakaistaverkkojen rakentaminen alueille, joille verkkoja ei kaupallisesti todennäköisesti rakenneta. Tavoitteena on mahdollistaa huippunopean, 100 megan laajakaistayhteyden aikaan saaminen noin 2 km:n etäisyydelle yli 99 %:iin vakinaisista asunnoista sekä yritysten ja julkishallinnon organisaatioiden vakinaisista toimipaikoista.

Julkinen tuki suunnataan maantieteellisesti syrjäisimpien alueiden yhteyksien saatavuuden parantamiseen. Tukikelpoiset alueet on määriteltä liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella ja taajamat kuuluvat tukialueiden ulkopuolelle. Taajamien osalta laajakaistahankkeet katsotaan olevan toteuttavissa kaupallisesti.

Tukeen oikeutetuilla alueilla asuu noin viisi prosenttia kotitalouksista. Maakuntien liittojen suunnittelemiin hankeohjelmiin sisältyi yhteensä noin 800 hanketta ja niiden yhteenlaskettu kustannusarvio on vajaat 0,5 miljardia euroa. Hankkeilla on suunniteltu rakennettavan laajakaistaverkkoa noin 40.000 km. Rakennettavat verkot tarjoaisivat mahdollisuuden nopeaan laajakaistayhteyteen noin 130.000 käyttäjälle haja-asutusalueella.

Valtioneuvosto on asetuksella jakanut kunnat kolmeen eri maksuluokkaan. Kunnan maksuosuus hankkeen tukikelpoisista kustannuksista on 8, 22 tai 33 % riippuen kunnan taloudellisesta kantokyvystä, väestötiheydestä, laajakaistahankkeen laajuudesta ja teknisestä toteutustavasta sekä asukasta kohden lasketuista kustannuksista. Lopen kunta kuuluu niiden 242 kunnan joukkoon, jotka maksavat 33 % haja-asutusalueen laajakaistahankkeen kustannuksista. Julkisen tuen (valtio + kunta) enimmäismäärä on 66 % laajakaistahankkeen tukikelpoisista kustannuksista. Teleyritys maksaa hankkeen rakentamiskustannuksista aina vähintään 34 %. Teleyritys saa tuen avulla rakennetun verkon omistukseensa.

Myös asiakkaat osallistuvat omalta osaltaan laajakaistayhteyksien rakentamiskustannuksiin. Teleyritys maksaa tilaajaliittymän kustannukset ensi vaiheessa itse ja perii myöhemmin kustannusten kattamiseksi loppukäyttäjältä maksuja. Tilaajaliittymän kustannukset teleyritykselle ja hinta loppukäyttäjälle ovat siten eri asioita. Teleyritys saa loppukäyttäjältä kertaluonteisen liittymismaksun ja kuukausimaksuja. Periaatteena on, että liittymismaksulla katetaan kiinteät kustannukset ja kuukausimaksuilla muuttuvat kustannukset.

Tuen saaja sitoutuu tarjoamaan huippunopeita laajakaistaliittymiä tuen avulla rakennetusta verkosta kymmenen vuoden ajan tuen maksamisesta. Lisäksi tuen saajan on mahdollistettava kilpailevan teleyrityksen viestintäpalvelujen tarjonta tarjoamalla tämän käyttöön verkon.

Etelä-Karjalaa ja Keski-Pohjanmaata lukuun ottamatta kaikissa maakuntaliitoissa on toukokuun 2011 alkuun mennessä ollut yksi tai useampia laajakaistahankkeen hakumenettelyjä. Haettavina on ollut yhteensä 226 hanketta, joista teleyritykset ovat tehneet hanke-ehdotuksia hieman yli puoleen. Hämeen liiton alueella kilpailutettiin alkuvuonna Ypäjän laajakaistahanke, johon ei yhtään hanke-ehdotusta eli ts. tarjousta saatu. Vuonna 2012 on Hämeen liiton alueella tarkoitus kilpailuttaa Hämeenlinnan Hauhon alueen laajakaistahanke ja mahdollisesti uusia Ypäjän laajakaistahankkeen kilpailutus.

Isot teleyritykset eivät pidä laskelmiinsa perustuvien tietojen valossa haja-asutusalueiden hankkeita liiketoiminnallisesti kannattavina. Hankkeisiin onkin lähtenyt mukaan lähinnä voittoa tavoittelemattomat teleyritykset. Laajakaistahankeiden väliarvioinnissa on noussut esille, että laajakaistahankeiden toteutumisen lisäämiseksi tulisi kehittää malleja, joilla teleyritykset saataisiin kiinnostumaan hankkeista.

Lopen kunnassa on mm. erilaisissa kylien kehittämiseen ja tulevaisuuden menestymiseen liittyvissä keskusteluissa noussut esille laajakaistahankeiden toteutumisen tarpeellisuus. Kunnan ja kuntalaisten, niin vakinaisten kuin vapaa-ajan asukkaiden ja kunnassa toimivien yritystenkin kannalta olisi hienoa, jos nopea laajakaista olisi saavutettavissa laajakaistahankeiden aikana koko kunnan alueella. Näin kuitenkin tuskin tulee tapahtumaan. Kunta ei varautunut taloussuunnitelmassaan rahoittamaan laajakaistan rakentamista koko kunnan alueelle. Hämeen liiton laajakaistahankeissa on mukana Piipalan ja Räyskälän alueet. Jos näille alueille saadaan hankkeen aikana aikaiseksi toteutettava hanke, osallistuu hankkeiden rahoittamiseen kunnan ja yksityisen tahon lisäksi valtio ja EU. Hankkeiden toteutuminen edellyttää sitä, että hankkeille löytyy toteuttajaksi telealan yritys.

Muut kunnan haja-asutusalueet ovat jo lähtökohtaisesti kustannettava kunnan ja mahdollisen yksityisen kumppanin toimesta, jos laajakaista halutaan saada rakennettua 2015 loppuun mennessä. Kunnassa ei ole tällä hetkellä myöskään taajamissa kaikilta osin saatavilla laajakaistahankkeen suosittamaa yhteyttä. Taajamat kuuluvat jo lähtökohtaisesti kunnan ja yritysten rahoituksen piiriin.

Laajakaistahankkeen väliarvioinnin keskustelumateriaali löytyy osoitteesta: www.lvm.fi/lausuntopyynnot.

(KV)

Päätösehdotus:

Lopen kunnanhallitus toteaa lausuntoon ”Laajakaistahanke 2015” väliarviointiin liittyen seuraavaa:

- Lähtökohtaisesti koko valtakunnan kattavan 100 megan laajakaistan rakentaminen on kannatettavaa. Laajakaistan rakentamiskustannukset tulisi kuitenkin jakaa ensi sijassa valtion ja teleyritysten kesken eikä asettaa kuntia ja kuntalaisia eriarvoiseen asemaan sen mukaan, missä päin valtakuntaa asuinkunta sijaitsee. Valtion huomattavasti kuntia laajempi vastuu laajakaistan rakentamiskustannuksista on perusteltu myös sillä, että valtio on erittäin aktiivisesti siirtänyt erilaisia asian- tuntijapalveluitaan verkkoon ja toivoo tai jopa edellyttää ihmisten turvautuvan palvelutarpeiden edessä ensi sijassa sähköisiin palvelukanaviin (esim. Kela, työvoimahallinto, verohallinto, maistraatti).
- Pinta-alaltaan laajoilla ja useita taajamia omaavilla kunnilla ei ole resursseja rakentaa laajakaistahankkeen tavoitteiden mukaista laajakaistaverkostoa omin kustannuksin. Jos valtio ei osallistu nykyistä huomattavasti suuremmalla jako-osuudella rakennuskustannuksiin, ei ”Laajakaistahanke 2015” tavoitteita saavuteta.
- Laajakaistan rakentaminen tulisi nähdä tieliikenne- tai muihin liikenneverkostoihin verrattavana verkostona, joka kuuluu yhteiskunnan perusinfrastruktuuriin ja kuuluu ensi sijassa valtion rahoituksen piiriin. Valtion rahoituksen kautta taataan alueellinen ja kansalaisten yhdenvertaisuus.
- Liikenne- ja viestintäministeriön tulee aktiivisesti selvittää langattomien tietoliikenneyhteyksien kehittämismahdollisuuksia ja valtion tulee tukea myös kyseisten yhteyksien toimivuuden parantamiseen tähtäävää kehitystyötä.

Päätös:
Hyväksyttiin.

Kunnanhallitus 12.8.2013 (§ 197):

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää 1.7.2013 kuntaan saapuneella kirjeellä kuntien lausuntoa ”Laajakaista kaikille 2015” -hankkeen toisen väliarvioinnin keskustelumuistiosta. Keskustelumuistio löytyy liikenne- ja viestintäministeriön kotisivuilta osoitteesta www.lvm.fi/lausuntopyynnot.

Hankkeen ensimmäinen väliarviointi valmistui alkuvuodesta 2012. Sen perusteella valtioneuvosto teki 3.5.2012 periaatepäätöksen laajakaistayhteyksien kehittämisestä. Linjausten mukaisesti lakia laajakaistarakentamisen tuesta muutettiin, pienten teleyritysten investointirahoitusta helpotettiin ja uusien toimijoiden tarvitsemaa pääomarahoitusta helpotettiin. Lisäksi päätettiin luopua maakuntakiintiöstä.

(JK)

Päätösehdotus:

Kunnanhallitus on tutustunut muistioon ja toteaa lausuntoon, että hankkeen tavoitteet ovat hyviä ja kattavat laajakaistayhteydet ovat erittäin tärkeitä kuntalaisille. Muistion kohdassa 7 ”Sidosryhmien palaute seutuverkko-seminaarissa” esitetty kritiikki hanketta kohtaan ja esitetyt kehittämissuhteukset ovat perusteltuja. Lopen kunnankaan osalta ”Laajakaista kaikille 2015” -hanke ei tule saavuttamaan tavoitteita: koko kuntaan ei hankkeen toimenpiteillä tai muutenkaan tulla saamaan 100 Mt:n yhteyksiä vuoteen 2015 ja valitun hankealueenkin (Räyskälän) osalta toteutus on epävarma johtuen pääasiassa operaattoreiden passiivisuudesta. Räyskälä–Porras-hankealue on yksi harvoista alueista koko Kanta-Hämeessä, jotka otettiin alustavaan suunnitteluun. Muut Kanta-Hämeen hankkeet eivät ole edenneet koska operaattorit eivät ole olleet hankkeista kiinnostuneita. Lopen kunta pitää edelleen tärkeänä riittävien ja vakaiden tietoliikenneyhteyksien saamisen koko maahan.

Päätös:
Hyväksyttiin.

Täytäntöönpano:

Ote

- liikenne- ja viestintäministeriö (kirjaamo@lvm.fi)

Tiedoksi

- Hämeen liitto

Otteen oikeaksi todistaa

Loppi 14.8.2013

Katja Väistö
hallintopäällikkö
